מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בכורות לח

עניין: השחור שבעין

עין אליהו

דף לח ע"ב איזהו תבלול לבן הפוסק את הסירה וכו' ר' יוסי אומר לבן הנכנם בשחור הרי זה מום שחור ונכנם בלבן אינו מום שאין מומין בלבן אמר רב מ"ט דרבי יוסי דכתיב (תהלים עג) **יצא מחלב עיניימו תרבא דעינא איקרי עיניימו סתמא לא אקרי.** משום שעיקר המקבלת האור הוא מן השחור. ובזה יבואר המ"ר בפ' בהעלותך (ט"ו) אמר ר"ח אמר הקב"ה עינים שיש בך יש ביניהן לבן ושחור אין אתה רואה אלא מן השחור הקב"ה שהוא כולה אורה הוא צריך לאורה שלכם. והכונה בזה דמן העינים אנו רואים שהראיה הוא מן השחור שהשחור מקבל הראות אבל [לבן] שהוא אור אינו יכול לקבל הראות. וא"כ הקב"ה שהוא כולה אור איך יכולים אנו לומר שהוא צריך לאורה שיקבל האור שלנו כיון שהוא אור והאור אין מקבל הראות אלא ודאי שאין צריך לאורה. ומה מאד ביארו המפרשים המקרא (דניאל ב') ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרא, דהנה טבע של הדבר כשיש אור בחדר אחד ובחדר אחר אין אור יכול הנמצא בחושך לראות לחדר שיש בו אור, אבל הנמצא באור אין יכול לראות למקום החושך, שהטבע שמקום החושך מקבלת האור מן האור. והקב"ה יודע מה בחשיכה ונהורא עמיה שרא, ר"ל אף שנהורא עמיה שרא א"כ מן הטבע אין אדם יכול לראות ממקום האור למקום החושך אבל הקב"ה ידע מה בחשוכה אף שנהורא עמיה שרא.

במדבר רבה טו, ז

וְלָמָּה אָמַרְתִּי לְךָ, כְּדֵי לְעַלּוֹתְךָ. אָמַר ר' חַגִּינָא אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עֵינַיִם שֶׁיֵּשׁ בְּךָ יֵשׁ בְּתוֹכָן לָבָן וְשָׁחוֹר וְאֵין אַתָּה רוֹאֶה מִתּוֹךְ הַלָּבָן אֶלָּא מִתּוֹךְ הַשָּׁחוֹר, וּמָה אִם עֵינֶיךָ שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָן שָׁחוֹר וְלָבָן אֵין אַתָּה רוֹאֶה אֶלָּא מִתּוֹךְ הַשָּׁחוֹר, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁכִּלּוֹ אוֹרָה הוּא צָרִיךְ לָאוֹרָה שֶׁלָּכֶם. דָּבָר

חידושי הרד"ל

ולא כמעשה חלונות ממש). **אין אתה רואה אלא מתוך השחור.** כמ"ש בבכורות ל"ח שאין מומין בלובן שאינו אלא שומן ע"ש בפירש"י. ומזה מובן שהאורה אינה עצמית בטבע העין אלא בדבר ה' מאיר לאישון בת עין מתוך השחור והחשוך דווקא ותדין ק"ו שהיוצר עין הלא יביט ואין צריך לאורה שלנו.

מהר"ל חי"א נידה לא.

(ו)שלשה שותפין וכו'. (שם). ת"ר שלשה שותפין יש באדם הקב"ה ואביו ואמו

פי' כי ג' שותפין באדם, האב נותן בו ה' דברים והאם ה' דברים והקדוש ברוך הוא י' דברים. והם הם דברים אשר התבארו למעלה, כי יש בו באדם ג' דברים האחד הוא החומר, והשני הצורה, והג' הוא הנשמה העליונה. והנה האשה שהיא חמרית נותנת כל הדברים שממנו החומר של אדם, והם עור בשר ודם ושערות ושחור שבעין, וכל אלו דברים חמרים ביותר. והאב נותן עצמות וגידין וצפרנים ומוח שבראש ולובן שבעין ובאלו דברים יושלם צורת האדם. והקב"ה נותן באדם עשרה דברים רוחנים אשר שייכים לנשמה והארכנו בדבר זה במקום אחר.

אביו מזריע לובן שממנו מוח שבראשו וגידין וצפרנים ועצמות ולובן שבעין אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר ושערות ושחור שבעין והקב"ה נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוך רגלים ובינה והשכל.

WHATSAPP EMAIL PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAF YOMI PORTAL KOLHALASHON

MACHSHEVESYECHEZKEL.COM • SHORTMACHSHAVA@GMAIL.COM • 6463522597 • ממספר ישיר: 073-371-8181